

The Role of Language-Based Principles in The Dynamic Interpretation of International Legal Instruments (with emphasis on the term Task Force)

*Seyed Mohammad Hossein Mirzadeh¹, Ali Mashhadi*²*

1. Ph.D. in International Law, Faculty of Humanities, Islamic Azad University (Qom Branch), Qom, Iran.
Email: interpret3@gmail.com

2. Associate Professor, Public and International Law, Faculty of Law, University of qom, Qom, Iran.

*. **Corresponding Author:** Email: A.mashhadi@qom.ac.ir

S.D.I.L.
The SD Institute of Law
Research & Study

Publisher:
Shahr-e Danesh
Research And Study
Institute of Law

Article Type:
Original Research

DOI:
10.48300/JLR.2022.148311

Received:
6 April 2021

Accepted:
15 May 2021

Published:
7 June 2022

A B S T R A C T

To understand and analyze International Law Language (ILL)¹, one should consider many cognitive-linguistic factors which have to be determined in its own place. The common languages of IL include two official languages of International Court of Justice (ICJ), English and French, and the UN ones, Arabic, Spanish, English, Chinese, Russian and French, in which texts and instruments are made and concluded. According to the evidences, it is considered that IL lawyers and researchers of our country, like some rare cases, should be familiarized with “cognitive-linguistic” components to perceive “semantic-

1. According to our studies, this is the first time that this acronym is used and it is because of new model of comparative studies between linguistics and language of international law which is the first time that is done in this paper

Copyright & Creative Commons:

© The Author(s). 2021 Open Access. This article is licensed under a Creative Commons Attribution Non-Commercial License 4.0, which permits use, distribution and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited. To view a copy of this licence, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>.

pragmatic” phases of IL languages specially English and French in the best way. In this paper, therefore, we are to analyze in detail some linguistic aspects of IL languages in a comparative method. Which is going to be important in this article is that all of the conclusions are mad by comparative model of analysis between most useful languages of International Law.

Keywords: International Law, Instruments, Linguistics, Interpretation, Derivation.

Excerpted from the dissertation entitled “The Impact of Linguistic and Hermeneutic Theories on the Interpretation of International Legal Texts and Documents”, Islamic Azad University, Qom Branch, Faculty of Humanities, Department of International Law.

Funding: The author(s) received no financial support (funding, grants, sponsorship) for the research, authorship, and/or publication of this article.

Author contributions:

Seyed Mohammad Hossein Mirzadeh: Conceptualization, Methodology, Validation, Formal analysis, Investigation, Resources, Writing - Review & Editing.

Ali Mashhadi: Data Curation, Writing - Original Draft, Supervision.

Competing interests: The authors declare that they have no competing interests.

Citation:

Mirzadeh, Seyed Mohammad Hossein & Ali Mashhadi. “The Role of Language-Based Principles in The Dynamic Interpretation of International Legal Instruments (with emphasis on the term Task Force)” *Journal of Legal Research* 21, no. 49 (June 7, 2022): 71-90.

E x t e n d e d A b s t r a c t

Linguistics and international law; is a very important concept of interest in which we should work hard to extract all of its dimension. This interdisciplinary research tries to define borders of linguistics and international law language. As we know perfectly, not all of the people from all across the globe produce texts in English, but rather, there are too many people which are not able to understand or produce oral or written texts in that language. That is why we say that, especially in specialized languages like international law one, all of the organizations should try to recognize the nations and countries in which the people or organizations can not necessarily produce texts in English or French.

Producing IL (international law) texts and instruments in English requires sociological background of English, like it happens for French, like specialized languages of International law. So, if we are to settle disputes in all of the grounds, we should first recognize rights of people from all across the globe in order to be fair. Today, IL texts are being produced in English and French, but, the main question is that what is happening while these types of texts are being reproduced? We know, as a matter of fact, that producing language signs requires all of the cognitive, pragmatic and extra linguistic background of societies and that is why the main question arises here: how can we speak about justice, human rights and so forth while they have different connotations in the other languages?

Recognizing linguistic differences of languages is not a simple concept. It starts from linguistic sign and terminates in pragmatics, extra linguistics and cognitive aspects of language. Therefore, when we are speaking about terrorism, what kind of definition do we refer to? If we do not consider these differences while producing language of international law, of course, we would have problems while we are looking for interpreting it.

From all mentioned above, it is referred that interdisciplinary view to international law, especially working on linguistic and pragmatic matters, helps us to decode meanings and more than it, which is spoken in pragmatics, “referents” and “intentions” of IL producers, lawyers and organizations. It can guarantee the truth freedom of mankind if it is practiced in its own way. Some European scholars like Sperber and Wilson have worked on principals named “cooperation” while some others like Maria Victoria Escandal have worked on the other topics like pragmatics and discourse analysis. These types of researches help to see the main idea of this article. That is why there are lots of differences and disputes in this regard. That is because some specific countries speak in English and French languages while the other nations are not speaking

in them. What happens? They have to try much more to understand well the main concept or intention of the user of English. And that is why we see lots of disputes and conflicts while interpreting texts and instruments in international law.

Therefore, linguistics and pragmatics more than cognitive view to producing and interpreting process of language of international law could be important for all of the international actors and subjects to know how to react or how to interpret when it is necessary. If no, there is going to be much more conflicts than before especially because IL text producers and users are not considering the other nations interests and ideas. If “justice” has the same idea and scope in Farsi, how can it be interpreted while Islamic Republic of Iran and the other Persian states are not original speakers or users of English or French? So, who can guarantee that there is not going to be any violation or breach of international law rules?

As a result, international law should be considered like an interdisciplinary field which should be considered from different viewpoints in especial, linguistic and pragmatic one and if not, there is going to be a very huge doubt about the true result of IL instruments specifically which are made in the UN general assembly and the other international organs. This research, finally, tries to link ideas from linguistics to international law in order to see the real result.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

نقش مبانی زبان محور در تفسیر پویای اسناد حقوقی بین‌المللی (با تأکید بر عبارت Task Force)

سید محمد حسین میرزاده^۱، علی مشهدی^{۲*}

۱. دکترای حقوق بین‌الملل، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی (واحد قم)، قم، ایران.

Email: interpret3@gmail.com

۲. دانشیار، گروه حقوق عمومی و بین‌الملل، دانشکده حقوق، دانشگاه قم، قم، ایران.

Email: A.mashhadi@qom.ac.ir * نویسنده مسئول

چکیده:

واکاوای مفاهیم و معانی موجود در زبان تخصصی حقوق بین‌الملل مستلزم شناخت عناصر متعددی است که هر کدام در جای خود قابلیت تعریف دارند. زبان‌های رایج حقوق بین‌الملل معاصر متشکل هستند از ۲ زبان اصلی دیوان بین‌المللی دادگستری (ICJ) یعنی انگلیسی و فرانسوی و زبان‌های رایج سازمان ملل متحد یعنی انگلیسی، فرانسوی، اسپانیایی، عربی، روسی و چینی که بنا است متون، اسناد و منابع اصلی حقوق بین‌الملل به این زبان‌ها تشریح و منعقد شوند. بنا بر شواهد موجود، به نظر می‌رسد محققین و اندیشمندان حقوق بین‌الملل در کشور ما نیز، همچون موارد معدود در برخی کشورها، باید مبانی و عناصر تحلیلی خود را از صرف «حقوقی بین‌المللی» به «مؤلفه‌های زبان‌شناختی - شناختی» گسترش دهند تا درک بهتری از نسبت میان معنا - منظور متکلمین زبان‌های حقوق

کپی‌رایت و مجوز دسترسی آزاد:

کپی‌رایت مقاله در مجله پژوهش‌های حقوقی نزد نویسنده (ها) حفظ می‌شود. کلیه مقالاتی که در مجله پژوهش‌های حقوقی منتشر می‌شوند با دسترسی آزاد هستند. مقالات تحت شرایط مجوز 4.0 Creative Commons Attribution Non-Commercial License منتشر می‌شوند که اجازه استفاده، توزیع و تولید مثل در هر رسانه‌ای را می‌دهد، به شرط آنکه به مقاله استناد شود. جهت اطلاعات بیشتر می‌توانید به صفحه سیاست‌های دسترسی آزاد [تشریح](#) مراجعه کنید.

پژوهش‌های حقوقی

نوع مقاله:

پژوهشی

DOI:

10.48300/JLR.2022.148311

تاریخ دریافت:

۳۱ شهریور ۱۳۹۹

تاریخ پذیرش:

۲۹ آذر ۱۳۹۹

تاریخ انتشار:

۱۷ خرداد ۱۴۰۱

بین‌الملل، به‌ویژه انگلیسی و فرانسوی داشته باشند. از این‌رو، هدف مقاله حاضر این است که با روش تطبیقی به واکاوی نگرش زبان‌شناختی متن و تمایزات ریشه‌شناختی زبان‌های رایج در حقوق بین‌الملل با زبان فارسی پرداخته شود.

کلیدواژه‌ها:

حقوق بین‌الملل، اسناد، زبان‌شناسی، تفسیر، اشتقاق الفاظ.

برگرفته از پایان‌نامه با عنوان «تأثیر نظریات زبان‌شناسی و هرمنوتیک بر تفسیر متون و اسناد حقوقی بین‌المللی»،

دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم، دانشکده علوم انسانی، گروه حقوق بین‌الملل

حامی مالی:

این مقاله هیچ حامی مالی ندارد.

مشارکت نویسندگان:

سید محمد حسین میرزاده: مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، اعتبار‌سنجی، تحلیل، تحقیق و بررسی، منابع، نوشتن - بررسی و ویرایش.

دکتر علی مشهدی: نظارت بر داده‌ها، نوشتن - پیش‌نویس اصلی، نظارت.

تعارض منافع:

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

استناددهی:

میرزاده، سید محمد حسین و علی مشهدی، «نقش میانی زبان محور در تفسیر پویای اسناد حقوقی بین‌المللی (با تأکید بر عبارت Task Force)». مجله پژوهش‌های حقوقی ۲۱، ش. ۴۹ (۱۷ خرداد ۱۴۰۱): ۷۱-۹۰.

مقدمه

زبان، پدیده‌ای است که می‌توان آن را عامل بسیار مهمی در تحولات علمی و تعاملی دنیا قلمداد کرد. دانشمندان زبان‌شناسی نه تنها زبان را «عامل» و «ابزار» ارتباطات می‌دانند، بلکه امروزه از اکتشاف حقایق راجع به آن سخن می‌گویند که به‌ویژه از تعامل آن با ذهن انسان نشأت می‌گیرد و می‌توان آن را منشأ بسیاری از تحقیق و تفحصات در علوم تلقی کرد. در تحقیقات، تفحصات و بررسی‌های علوم مختلف از انسانی تا مهندسی و فیزیک نیز این «زبان» است که عامل اصلی رد و بدل شدن صحیح پیام‌ها و آموزش دانش‌ها است؛ بنابراین می‌توان این‌گونه مدعی شد که چنانچه حقیقت‌اعلای «زبان» و «مقدمات حکمت» انسان کشف شود، یقیناً می‌توان از دل آن نکات و مطالب مهم‌تری دریافت و آنها را به مثابه ستون فقرات دانش‌های بشری مورد استناد و استفاده قرار داد. از میان دانش‌ها و پدیده‌هایی که این عامل حیاتی و فطری در آن دخالت مستقیم دارد می‌توان به دانش «حقوق بین‌الملل» اشاره کرد؛ دانش یا مجموعه مقرراتی که صرف‌نظر از کاستی‌ها و نقاط مبهم موجود در آن (چه در وضع و چه در اجرا) بنا است زمینه‌ساز فراهم آوردن آرامش، امنیت و صلح مردمان و توده‌های آنها در صحنه بین‌المللی باشد.

زبان‌های رایج امروز حقوق بین‌الملل چه در کلام و چه در نوشتار عبارتند از فرانسوی و انگلیسی که محصول حاکمیت و نفوذ کشورهای آمریکا و فرانسه در طول و پس از جنگ جهانی اول و دوم است و بعد از معاهدات وستفالی ۱۶۴۸ که عملاً آن را مبنای شکل‌گیری حقوق بین‌الملل معاصر می‌دانند، از این زبان‌ها هم در دیوان بین‌المللی دادگستری (ICJ) و هم در سازمان ملل متحد، کمیته‌ها و کمیسیون‌های آن، سازمان‌های بین‌المللی و شورای امنیت ملل متحد بهره برده و می‌برند.^۱ سؤال مهم و اساسی را که می‌توان در زمره توجّهات فلسفی زبان‌شناختی به این مقوله تلقی کرد این است که آیا متکلمین و کاربران زبان‌های غیرانگلیسی و فرانسوی به خوبی متوجه منظورها، جهت‌گیری‌ها و راهبردهای آنها می‌شوند یا خیر؟ به دیگر سخن، آیا مفاهیم شکل‌گرفته در ذهن متکلم انگلیسی زبان حقوق بین‌الملل با مفاهیم مشابه متکلم فارسی‌زبان حقوق بین‌الملل یکسان تلقی می‌شوند؟ آیا صرفاً ذکر «اعتبار یکسان ترجمه‌ها» مؤید «اعتبار قائل شدن یکسان برای پدیده‌های طبیعی، حقوقی، زبانی و پدیده‌شناختی» است؟

۱- برخی مصادیق تمایزات معناشناختی زبان‌های رسمی ملل متحد با زبان فارسی

چنانچه نگاه متخصصین حوزه تولید و تفسیر متن و سند در حقوق بین‌الملل مبتنی بر مؤلفه‌های «زبان‌شناختی» باشد یقیناً می‌پذیریم که تفاوت ماهوی، ریشه‌ای و ساختاری زبان‌ها امری مفروض است و لذا در برگرداندن معانی و مفاهیم آنها نیز باید هوشیار به تمامی مراتب معنایی و شناختی بود؛ بنابراین، فرایند ترجمه - تفسیر که امروزه امری مرسوم در میان زبان‌های رایج حقوق بین‌الملل به

۱. سید محمد حسین میرزاده، *حقوق بین‌الملل از منظر علوم زبان* (تهران: انتشارات شهر دانش، ۱۳۹۹)، ۱۹۰.

زبان‌های دیگر است، یقیناً متأثر از دخالت همین عناصر زبان‌شناختی - لفظ‌شناختی می‌شود.

۱-۱- نمونه‌هایی جهت تشخیص تمایز میان الفاظ و لغات رایج در میان زبان‌های رسمی حقوق بین‌الملل با زبان فارسی

از میان مصادیق کاربردی و رایج تمایز میان واژه‌ها و دلالت‌های زبان‌های فرانسوی و انگلیسی، علاوه بر "Crime"، می‌توان به "bread" به معنای «نان» به فارسی و "Pain" به زبان فرانسوی اشاره کرد که در زبان اسپانیایی نیز با معادل "Pan" مستعمل است. از منظر انگلیسی زبان‌های آمریکا، "bread" نان اسفنجی است که به برش‌های مختلف تقسیم می‌شود و درون پلاستیک یا سفون قرار می‌گیرد، حال آنکه برای فرانسوی‌ها، همان «نان باگت» معروف است که "Pain" تعبیر می‌شود. در فرهنگ زبان فارسی «نان» را با «انواع» و «اقسام» متعددی می‌شناسیم: بربری، سنگک، لواش و... یعنی در اینجا شاید لفظ در برابر لفظ قرار گیرد: "bread-Pain-Pan" نان «و ... لیکن در مورد سنخ و نوع هیچ تعریف یا توضیحی ارائه نمی‌شود تا بتوان معادل دقیق ارائه کرد لذا درک متکلمین هر زبان از این واژه یا لفظ با درک متکلمین دیگر زبان‌ها متفاوت است.^۲

نمونه بارز دیگر در زبان‌های رایج حقوق بین‌الملل مثلاً انگلیسی و فرانسوی "Vousetesbienvenu" به زبان فرانسوی گرایش کانادایی و معادل انگلیسی آن یعنی "you are welcome" است. این در حالی است که اگر بنا باشد "you are welcome" را به فرانسوی برگرداند، گفته می‌شود "a votre service" همان‌گونه که اسپانیایی‌زبان‌ها (که بیش از ۲۱ لهجه و کشور متکلم این زبان هستند) در حالت استاندارد می‌گویند "bienvenido" یا "Asuorden" که معادل هر یک به زبان فارسی بنا بر موقعیت تعیین می‌شود: «در خدمت هستیم» یا «خوش آمدید». در بسیاری از موارد زبان‌های کتبی و شفاهی دنیا به‌ویژه در حوزه معنای دچار اختلافاتی می‌شوند که هر چند از منظر املائی و آوایی نزدیک به یکدیگر باشند، لیکن بار معنایی متفاوتی از یکدیگر دارند و شاید این بار معنایی مختلف در نتیجه تفاوت میان ریشه لفظ و کاربرد آن باشد.

به طور نمونه، "Actually" به معنای «در واقع» به زبان انگلیسی لفظ نوشتاری نزدیک‌تر به زبان اسپانیایی دارد که "Actualmente" است^۳ و هر دو کاربرد قیدی حالت دارند؛ این در حالی است که از بُعد معنایی "Actualmente" به اسپانیایی به معنای "Just Now" یا "At present" انگلیسی گرفته می‌شود و "Actually" انگلیسی، "Realmente" یا "De Hecho" به اسپانیایی گرفته می‌شود. لذا نمی‌توان این فرض را صادق دانست که مخاطبان زبان‌های رایج در حقوق بین‌الملل بسیار خوب

۲. سید محمد حسین میرزاده، مترجم، ترجمه شفاهی کنفرانس‌های بین‌المللی (تهران: انتشارات جنگل جاودانه، ۱۳۹۷)، ع.

۳. در میان زبان‌شناسان دنیا، الفاظ و لغاتی از این دست با تعبیر «لغات مترادف‌نما» شناخته می‌شوند که معادل انگلیسی آن "False Friends" و معادل اسپانیایی آن Falsos Amigos است. خصوصیت بارز این لغات که معمولاً در زبان‌هایی با ریشه لاتین یا انگلوساکسون به وفور یافت می‌شود این است که املا و بعضاً آوای واژه‌ها و لغات از زبانی به زبان دیگر بسیار شبیه به هم است لیکن در مقام معنا، تفاوت‌هایی بعضاً اساسی وجود دارد.

و دقیق یکدیگر را بفهمند. این فرضیه در حوزه «منظور» ها کاربرد به مراتب دقیق‌تر و حساس‌تری دارد؛ یعنی نوع استفاده افراد از الفاظ و واژه‌ها در سیاق را نیز باید تعیین‌کننده معانی و مفاهیمی دانست که باید برای واکاوی آنها به زبان‌های دیگر تلاش فراوانی شود. به‌ویژه اینکه زبان‌شناسان و متخصصین حوزه‌های زبان، سال‌های متمادی است این حقیقت را گوشزد می‌کنند که بسیاری از واژه‌ها و کلمات وجود دارند که قابلیت ترجمه و معادل‌سازی را به زبان‌های دیگر ندارند.^۴

برای تبیین بحث مزبور می‌توان نمونه‌های عینی فراوانی مثال زد که مؤید گسست و تمایزات میان زبان‌هاست. در فرهنگ و زبان بسیاری از کشورها عبارات و واژه‌هایی وجود دارد که شاید در فرهنگ و آداب کشورهای دیگر مشابه نداشته باشند.^۵ به طور نمونه، «مرغ» یا «جوجه» در فرهنگ اسپانیایی زبان‌ها هم «Pollo» است و هم «Gallina» یا ماهی هم «Pez» و هم «Pescado» است.^۶ این در حالی است که در معادل‌سازی آنها به زبان فارسی باید تفاوت‌های ماهوی موجود و گونه آنها را نیز در نظر گرفت. تمایزات این‌چنینی در حدی است که شاید واژه یا کلمه‌ای در زبان مبدأ وجود داشته باشد اما معادل لفظی به زبان مقصد نداشته باشد. نمونه دیگر واژه «Crime» به انگلیسی و همان واژه به فرانسوی است که از منظر سیستم حقوق دو کشور مزبور، تفاوت‌های متعددی در دلالت‌های تعینی آنها وجود دارد. مثال دیگر وجود نسبت‌ها، غذاها و حقایقی است که الزاماً منضم به فرهنگ و سنت‌ها هستند و در بسیاری از موارد، در دیگر فرهنگ و رسوم معادل تعینی و تعیینی ندارند. لذا از منظر نظری و تجربی، باید پذیرفت که در نگاه نخست بنا نیست تمامی شئون فرهنگی و سنت‌ها قابلیت معادل‌سازی لفظی یا تعریفی در دیگر فرهنگ‌ها داشته باشند. این قاعده

۴. به طور نمونه، دانیکا سلسکویچ، زبان‌شناس و مترجم فرانسوی تبار که از اولین متخصصین حوزه ترجمه شفاهی کنفرانس در دنیا شناخته می‌شود، در آثار خود به‌ویژه کتاب ترجمه شفاهی کنفرانس‌های بین‌المللی تأکید موکد دارد که در زبان‌های دنیا، تعداد زیادی واژه و لفظ وجود دارد که قابلیت ترجمه تحت‌لفظی به زبان‌های دیگر ندارند. به عقیده نویسندگان اثر حاضر، این پدیده به‌ویژه میان زبان‌هایی با ریشه و فرهنگ متفاوت‌تر، با شدت بیشتری ملاحظه می‌شود. هرچند همین پدیده حتی در میان زبان‌های فرانسوی و انگلیسی نیز به چشم می‌خورد جایی که به طور نمونه، لغت Crime در نظام حقوقی فرانسه یک طور تعبیر می‌شود و در نظام حقوقی کشورهای انگلیسی زبان، حدود و ثغور و دلالت‌های آن متفاوت است.

۵. ن. ک: سید محمد حسین میرزاده، حقوق بین‌الملل از منظر علوم زبان، پیشین، ۱۸۴-۱۹۰؛ علی مشهدی و سید محمد حسین میرزاده، «نقش زبان استراتژیک در تفسیر اسناد و متون حقوقی بین‌المللی»، فصلنامه سازمان‌های بین‌المللی (۱۳۹۸): ۱۵۵-۱۶۲؛ علی مشهدی و سید محمد حسین میرزاده، «پیوست معنا به تفسیر در متون حقوق بین‌الملل نسبت معیارهای حقوقی با مفاهیم شناختی و انعکاس سیاسی»، پژوهش‌های حقوقی شهردانش ۴۷ (۱۴۰۰)، ۲۷۰.

Seyed Mohammad Hossein Mirzadeh, Ali Mashhadi & Mohammad Ali Kafaei Far, "Towards a Communicative Model of Language of International Law: From Linguistic Sign to Cognitive Complements", *International Journal of Law & world*, 7(2021): 29-44; Ali Mashhadi & Seyed Mohammad Hossein Mirzadeh, "Cognitive Phraseological Variations in Terminology of Public International Law, and Its Application in Translation into Farsi", *International Journal of Law & world* 6(2020): 7-11.

۶. عقیده زبان‌شناسان اسپانیایی بر این است که تفاوت این الفاظ در واقع در نوع استفاده آنها در جامعه در ذیل کاربردشناسی زبان تبیین شده است؛ جایی که یک جا سخن از ماهی یا مرغ زنده است و جایی دیگر، منظور، دام یا طیور آماده طبخ است.

را باید برای زبان دانش‌های فنی و تخصصی دیگر نیز مدنظر قرار داد. در زبان حقوق بین‌الملل، به طور نمونه، چه بسیاریند مصادیقی که به‌ویژه برگرفته از زبان لاتین یا خود انگلیسی هستند حال آنکه معادل لفظی مشابه به زبان فارسی ندارند و یا نیازمند تعریف و تبیین تلقی می‌شوند که از میان آنها می‌توان به "Obiter Dictum" یا "Ex Aequo et Bono" اشاره نمود. مضاف بر این، از منظر نظریات کاربردشناسانه زبان (پراگماتیک) نیز با مسئله‌های بسیار عمیق‌تری مواجه می‌شویم که باید آنها را «هشداردهنده» و «معنا» و «منظور متکلم» زبان حقوق بین‌الملل تلقی کرد. یعنی واژه‌ها و عباراتی را که در «زبان حقوق بین‌الملل» مورد استفاده واقع می‌شوند باید تولید شده «داخل» فرهنگ‌ها و جغرافیای زبان‌های نافذ این دانش تلقی کرد، حال آنکه آنچه به دست مصرف‌کننده این زبان‌ها می‌رسد، تنها «معادل»‌هایی است که بعضاً «تجربیدی» و نه «عینی» هستند.

۱-۲- عبارت «حسن نیت»: نمونه‌ای از اصطلاحات مستعمل در نظام حقوقی بین‌المللی

عبارت حسن نیت به اسپانیایی "Buena fe"، به انگلیسی "Good faith"، به فارسی «حسن نیت»، به عربی «الحسن النیه» به فرانسوی "Bonne foi" و به پرتغالی "Boa fe" که در ذیل متون و اسناد حقوقی و قراردادی بین‌المللی برای این مفهوم تعابیر پرشماری استفاده می‌شود که جملگی در لاتین با "Fides" یکسان هستند.^۷ لذا تعابیر متضاد آنها هم از همین عبارت ریشه می‌گیرند.^۸ تعابیر فوق‌الذکر در دامنهٔ مترادف، دلالت بر «صداقت»، «وفاداری»، «تحقق»، «رعایت» و «احترام» دارند و در دامنهٔ تضاد نیز دال هستند بر «بی‌وفایی» و «نقض عهد»؛ این در حالی است که رفته رفته در حقوق روم باستان تحولات لفظی و کاربرد شناختی زبان به گونه‌ای رقم خورد که با لحاظ لفظ "Bona" با معنای «خوب و دارای محاسن» ترکیب قراردادی "Bona Cides" در زبان لاتین شکل گرفته و دلالت‌های مهمی در قراردادهای فی مابین پیدا کرد. تا جایی که برخی کارشناسان از آن به مثابه «توقع رفتار منطبق با قاعده» یاد می‌کنند.^۹ جهت نیل دقیق‌تر به مفهوم ریشه‌ای اصطلاح "Bona fides" دیدگاه‌های ذکر شده در اثر کاستر سانا^{۱۰} را مورد واکاوی قرار می‌دهیم:^{۱۱}

سیسرون^{۱۲}:

7. Google. "Wiktionary, The Free Dictionary", 2015, 194, <http://www.Wiktionary.Org> UN Charter.

8. Eduardo Moyano Estéves, "La Formación del Principio de la Buena Fe en el Derecho Romano y su Influencia en la Legislación Española Actual", *Universidad de Salamanca* 3(2016-2017), 21.

9. D. Nörr, "La Fides en el Derecho Internacional Romano", *Seminario Complutense de Derecho Romano* (Urisicino Alvarez, Madrid, 1996), 3.

10. Castresana

11. A. Castresana, *Fides, Bona Fides: un Concepto para la Creacion del Derecho*, (Madrid: Ed. Tecnos., 1991).12

12. Cicerón

Fideseinimnominemipanmmihividetnerhabere, cum fitquoddicitur.¹³

سیسرون:

Audeamu simitaris toicos, qui studiase ex quirunt, unde verba sint ducta, credamusque quia fiat quod dictum est, appellatam fidem.¹⁴

ایسیدرود سوییا^{۱۵}:

Originum sire etymoligiarumlibriviginti: Nomenfideiest dictum, siomnino fiat quod dictum esautPromissum, etinde fides vocataabeo quod fit illud quod inter deum et hominem nincetfoedus.¹⁶

در طول تاریخ روم و توسعه حقوقی مبانی مرتبط با تفکرات حقوقی نظام درونی آن، نهادهای مختلف حقوقی رشد نمودند که یکی از آنها عبارت بود از موضوع مورد بحث این اثر یعنی "Fides" سابق بر این در جوامع مرتبط با جامعه روم اصل بر پیوند ناگسستنی میان حقوق و مذهب بود و از این رو، حقوق را حوزه‌ای قضایی - مذهبی تلقی می‌کردند. در همان ایام، برای عمل به قراردادهای و تعهدات دوجانبه و چندجانبه باید به خداوندگار فیدیس^{۱۷} قسم یاد می‌شد و او را به عنوان ناظر بر تعهدات برمی‌گزیدند.^{۱۸}

لذا مستنبط از گزاره‌های فوق می‌توان این‌گونه اظهار نمود که منظور اصلی از کاربرد و شکل‌گیری واژه "Fides" در معنای «عمل به کلام و گفته» بوده است؛ همان‌طور که سسیرون اشاره داشته: "Fit quod dicitur"^{۱۹}

لذا دلالت اولیه واژه فوق‌الذکر نیست مگر «عمل به تعهدات» و «تحقق قول و وعده» که مستفاد از رویه حاکم بر نظام حقوقی روم، عدم پایبندی به آن با مجازات مذهبی همراه بود چرا که در صورت نقض عهد، فرد یا افراد ناقض قسم خود می‌شدند و بدین ترتیب، مستوجب مجازاتی که به تناسب برای آنان در نظر گرفته می‌شد.^{۲۰}

۱۳. به نظرم زمانی می‌توان از رشد موثق "Fides" (وفاداری) سخن گفت که به آن چه می‌گوییم، عمل کنیم.

۱۴. علی‌رغم این، تأثی می‌جوییم به پیروان مکتب فلسفی «رواقی‌گری» که ریشه‌شناسی الفاظ جزء ذاتی علاقه‌مندی آنها بوده و از این رو، اظهار می‌کنیم که "Fides" برای این "Fides" شد که بنا بود بدان چه می‌گوییم، عمل کنیم.

15. Estéves de soja

۱۶. "Fides" را زمانی به کار می‌برند که آنچه را گفته شده و یا وعده شده به طور کامل محقق شود؛ ماهیت استفاده از "Fides" در بیانات همین است؛ یعنی اوفو بالعقود؛ عمل به آنچه توافق شده است. در مورد عمل به تعهدات میان پروردگار و بنده او هم همین است که گفته می‌شود "Foedus"

17. DiosaFides

18. Estéves, op cit., 15.

۱۹. عمل بدان چه گفته (توافق) می‌شود. (اوفو بالعقود)

20. Estéves, op cit., 17.

رفته رفته پس از ابتدای دوران شکل‌گیری واژه فوق‌الذکر و دلالت‌های مطروحه در طول ادوار تاریخی متعاقب شاهد آن هستیم که "Fides" به تکلیفی مبدل شد که عمل به آن شایسته و عدول از آن همراه با قبح در انتظار و مستوجب کیفر قلمداد می‌شد.

در گذر ایام و با تفکیک نامحسوس مراتب پیشین میان عبارت "Fides" و عمل به تعهدات و اقوال در ذیل سیاقی مذهبی و دینی، سیستم قضایی روم شاهد شکل‌گیری اصلی برگرفته از رفتارهای اجتماعی میان مردم و مسؤولین - مردم و مردم شد که حاصل آن ایجاد «جمهوری» و مرزبندی‌های حاکمیتی بود و از این رو اصلی پا به عرصه وجود نهاد که این بار در قامت «ضمانت» و یا «تعهد» متجلی نمی‌شد بلکه در رفتار و شخصیت اجتماعی افراد نهفته بود که از آن به مثابه "Bona Fides"^{۲۱} یاد می‌شد. در حقوق روم، ius civile^{۲۲} صرفاً برای افرادی استعمال می‌شد که دارای وجهه یا شخصیت «حقوق شهروندی» بودند و از این رو، حقی، مگر در موارد استثنا، برای غیر شهروندان و بیگانگان تصور نمی‌شد.^{۲۳}

لیکن با گذر زمان و انعقاد معاهداتی در ذیل "Fides Publica" به نظر توسعه حقوقی روم به نحوی بود که بتوان شاهد برقراری رابطه قراردادی میان مردم با بیگانگان شد، هر چند که بیگانگان همچنان مشمول "ius civile" نمی‌شدند. لذا از اینجا بود که بنا بر در نظر گرفتن «نیت» یا «اراده» به مثابه عنصری تعیین‌کننده میان روابط قراردادی رومیان با بیگانگان شد.^{۲۴}

با نگرش جدید شکل گرفته در حقوق روم نسبت به قاعده "Bona fides"، رفته رفته این گونه استنباط می‌شود که مفهوم اصطلاح مزبور میان رومیان و بیگانگان نیز رواج پیدا کرده و طرفین ملزم می‌شدند به اقدام و عمل در ذیل حسن نیت که در تعارض با «سوء نیت» تعبیر می‌شد. در همین حال، قراردادهای و تعهدات فی ما بین طرفین منوط می‌شدند به رعایت‌بندی تحت عنوان بند "Bona Fides" و انعقاد آنها به واسطه همین نظر مثبت طرفین متعاقد محقق می‌شود.^{۲۵}

آنچه مسلم است و از برآیند تحقیقات شکل گرفته پیرامون اصل "Bona fides" یا حسن نیت برمی‌آید این است که نظرات علی‌الظاهر نسبت به چگونگی شکل‌گیری و دلالت دقیق اصل فوق یا به عبارت بهتر، منشأ اصلی آن مختلف است. عده‌ای مبنای ورود آن به حوزه قراردادهای، عبارت از تجاری و سیاسی را "iudicia Bona Fide" و عنصر عدالت محور در تعاقب با کیفر می‌دانند و دیگر کارشناسان عقیده دارند اصل فوق منبعث از "ius civile" حقوق مدنی مبتنی بر داوری‌های خصوصی (iutercives) است؛ در گزاره اخیر این گونه تعبیر می‌شود که اصل حسن نیت ابتدای امر در ذیل حوزه رسیدگی یا دادرسی عنوان می‌شود و از آنجا همراه با تکامل حقوق روم

۲۱. حسن نیت

۲۲. قانون مدنی (حقوق مدنی)

23. Ibidem

24. Estéves, op cit., 43

25. M. Salazar revuelta, *formacion en el derecho romano y en la tradicion del principio de la buena fe y su proyección en el derecho comunitario europeo* (revista internacional de derecho romano, 2005), 342.

(Consensu Contractae) رشد می‌یابد.^{۲۶}

لذا با مرور مطالب فوق‌الذکر می‌توان این‌گونه استنباط نمود که اصطلاح “Bona Fides” یا «حسن نیت» که با اهداف خاص در حقوق رومی با پیوند به عقاید مذهبی آن دوران شکل گرفته بود مبنایی نداشت مگر برای اثبات این مدعا که توافقات، خواه شفاهی و مکتوب، بایست محقق شوند. این تحقق ممکن بود به جهت ترس ناشی از عواقب کیفری و حتی اخلاقی و عقیده‌ای باشد و ممکن بود جهت آن کسب منافع و امیال‌های شخصی و تجاری باشد. در هر یک از حالات مفروض مطرحه، بنا بر این بوده که حسن نیت عاملی باشد جهت استحکام وعده‌ها و اقوال در راستای رسیدن به تحقق آنها و عمل به تعهدات فی‌مابین اشخاص با اشخاص و سپس، اشخاص با حاکمیت‌ها که امروزه و در شکل گسترده به اصلی جداناپذیر از اصول کلی ناظر بر حقوق بین‌الملل عمومی و حتی قراردادی (خصوصی) مبدل شده و در پرتوی ماده ۲۶ کنوانسیون حقوق معاهدات ۱۹۶۹ جلوه نموده است. نخستین عبارت حسن نیت هر آنچه بوده باشد، رویکردشان «موظف» نمودن و «وادار» نمودن طرفین معاهد گفتاری و نوشتاری بوده است تا بدین ترتیب، «وفاداری» و «صداقت» آنها را در نیت و فکر و البته عمل بسنجند و ریسمانی ایجاد کنند جهت تمسک به آن برای تحقق اهداف مفروض انگاشته خود در عرصه داخلی و بین‌المللی.

تکامل عبارت “Bona Fides” که از آن تعبیر به حسن نیت در ذیل قراردادهای تجاری و حقوقی بین‌المللی علی‌الخصوص، کنوانسیون ۱۹۶۹ وین حقوق معاهدات می‌شود، در طول ادوار متممادی در جریان بوده است. در همین راستا می‌توان اشاره‌ای داشت به شکل‌گیری «قراردادهای حسن نیت» که اصولاً مبین اهمیت این ماهیت برای ارزش بخشی به معاهدات بوده است. به طور مثال کاتون^{۲۷} معتقد بوده است: “Nummos, fide bone solvat”^{۲۸} یا سیسرون در همین زمینه گفته است: “Iudiciis in equibus additur ex fide bona”^{۲۹} لیکن لو مباردی^{۳۰} معتقد است که بایست مضاف بر اطلاعات فوق‌الذکر، مفاهیم جدید دیگری نیز به “Fides” افزود؛ این مفهوم جدید برای وی عبارت است از معیاری فراتر از شخص که در صورت بروز مناقشه میان طرفین این اجازه را بدهد تا از واژه مزبور تفاسیر و تعبیر متنوع‌تری در نظر بگیرند.^{۳۱}

به دیگر سخن، او معتقد است که بایست در “Bona fides” شرایط “Bonus Vir” یا «قاعده رایج رفتاری» مضاف بر “Fides” یعنی «قول فرد» به‌علاوه عمل‌کننده به آنها را جهت حل منازعه میان طرفین قرارداد لحاظ نمود؛ یعنی می‌توان ورود حسن نیت به دادرسی را در برخی قراردادهای تجاری بین‌المللی مستنبط از گفته‌های وی مفروض دانست. بدین معنی که آیا طرفین ضمن درک

26. Estéves, op cit., 15.

27. CATON

۲۸. بایست وجوه را با حسن نیت پرداخت نمود.

۲۹. در محکمه‌هایی که اشعار داشته می‌شود مطابق با حسن نیت.

30. Lombardi

31. Lombardi, *De la Fides a la Bona Fides* (Milan: giufre, 1961), 54.

صحیح مفهوم حسن نیت بدان عمل نموده‌اند یا خیر و اگر عمل نموده‌اند، در چه شرایطی و با چه رویکردی این امر رخ داده است.

آن‌گونه که کاستر سانا مبتنی بر نظرات گروسو^{۳۳} اشعار می‌دارد، بحث «نیت» در روابط تجاری بین‌المللی یا چندجانبه اصولاً همان حسن نیت است و غیر از این نمی‌توان فرض دیگری را مدنظر قرار داد.^{۳۳}

به نظر دلیل اصلی این عقیده که توسط رویه قضایی نیز مورد اشاره واقع شده این است که اصولاً حسن نیت یا "Bona fides" شرطی است از شرایط حاکم بر تابع یا شخص که در ذهن او می‌گنجد؛ نقیض این حالت یا شرط نیز همان "Mala Fides" یا «سوء نیت» است که می‌توان تعابیری نظیر: «فقدان صداقت»، «غرض‌ورزی» یا «فریب» را برای آن و در مقابل حسن نیت ارائه نمود. انصاف، وفاداری و حسن اراده هستند که متضمن عمل به قول و وعده می‌شوند و ایجاد می‌کنند که نقیض آنها یعنی «سوء نیت» و «تقلب» مورد بازخواست قرار گیرند.

آن‌گونه که کاستر سانا بیان می‌کند، نمی‌توان "Bona fides" را منبع و منشأ تعهدات دانست لیکن می‌شود از آن به مثابه تعیین‌کننده حدود برخی از تکالیف و یا قلمروی شفاف تعهدات طرفین یاد کرد.^{۳۴}

وی همچنین معتقد است که حسن نیت یا "Bona Fides" عملاً کاربردی دارد که از آن می‌توان برای تضمین تعهدات رفتاری بهره جست که بروز آنها در تجارت یا خارج از حوزه تجارت و در حوزه حقوقی مستلزم محکمه‌ای بود برای اثبات حقوقی و اخلاقی این قبیل رفتارها.^{۳۵} جهت روشن شدن دامنه معنایی که عبارت مزبور در طول اعصار متمادی پس از روند تکاملی در قراردادهای تجاری و بین‌المللی به خود گرفت، می‌توان نظر برخی از کارشناسان در این مورد را ارزیابی نمود.

در همین راستا، فرناندس بوخان^{۳۶} معتقد است: "Bona Fides" اصلی بوده است که در چهارچوب اخلاق تجاری شکل گرفته و مبتنی است بر تعهدات متقابل؛ یعنی اعتماد و وفاداری در رفتار که البته در مقابل نظام حقوقی "Ius Civile" قرار می‌گیرد؛ نظامی که از اساس مبتنی بود بر رسمیت و ضمانت‌گرایی؛ همان‌گونه که ویکر^{۳۷} هم بیان می‌کند، حسن نیت در روم - منبعث از "Jus gentium" نه تنها رفتاری مبتنی بر رعایت و عمل به قول را تداعی می‌نمود بلکه رعایت و عمل به تعهدات در تبادلات تجاری و گمرکی را نیز مبتنی بر استانداردهای زمان مربوطه در خود جای داده

32. Grosso

33. Castresana, A., "Las Definiciones de la Propuesta de Reglamento Relativo a una Normativa Común de Compraventa Europea", Cuadernos de Derecho Transnacional, Marzo de 2013, Nota 20

34. Castresana, Fides, Bona Fides: un Concepto para la Creacion del Derecho, op. cit., 36.

35. Castresana, Las Definiciones de la Propuesta de Reglamento Relativo a una Normativa Común de Compraventa Europea, op. cit., 71.

36. Fernandez bujan

37. Wieacker

سالاسار ربوئلتا^{۳۹} در همین راستا می‌افزاید: «حفظ دلالت تجربی برگرفته شده از "Bonus Vir" به نحوی که در راستای نظر سیسرون در این عرصه باشد ایجاب می‌کند که تلقی ما از حسن نیت به صرف عمل و گفته خلاصه نشود بلکه رفتارمان هم پاسخگوی عرف مردمان با کرامت باشد و مضاف بر این، به وعده‌هایمان در عرصه تجاری و مبادلات نیز پایبند باشیم [...] یعنی در این صورت می‌توان مدعی شد که عبارت "Bona Fides" دچار تکامل مفهومی و گسترش دلالت معنایی شده است.^{۴۰}

لذا مستفاد از ریشه‌های شکل‌گیری و تکامل اصل "Bona Fides" یا حسن نیت در حقوق قراردادی و معاهدات بین‌المللی می‌توان این‌گونه مدعی شد که حلول استفاده از این تعبیر و اصطلاح در حقوق روم و بعداً رژیم‌های حقوقی بین‌الدولی اصولاً بر پایه اخلاق‌مداری، وفاداری و عمل به قول و عهد استوار بوده است و در تضاد با نادیده گرفتن قول یا سوء نیت قلمداد می‌شده است. هر چند که بایست خاطر نشان ساخت که این بدان معنا نیست که پیش و یا پس از آن این مفهوم یا مشابه آن در دیگر تمدن‌ها به‌ویژه تمدن اسلامی موجود نبوده است (رجوع به اصل‌های افو بالقود و اصالت الصحه در مبانئ فقهی و اسلامی)، لیکن شکل‌گیری و تکامل اصطلاح مزبور در حوزه حقوق بین‌الملل معاصر ریشه در تعبیر و رفتارهای مطروحه در خلال تحقیق‌های پیشین داشته است. تکامل آن نیز در طول ادوار اثبات‌کننده این مدعا است که اصولاً حسن نیت بنا است ابتدای امر طرفین یک معاهده یا قرارداد تجاری بین‌المللی را موجب کند که با صداقت مبادرت به بیان واژه‌ها و عبارات نمایند و در مرحله بعدی، بدان چه که می‌گویند پایبند بوده و عمل کنند.

۲- واکاوی معنای اشتقاقی عبارت "Task force" در ذیل گفتمان اخیرالوقوع در مناسبات بین‌المللی یکی از انواع روش‌های شناخت حقایق، مفاهیم و بارهای منضم به واژه‌ها و عبارات روش «ریشه‌شناختی» یا «اشتقاقی» واژه‌ها است که در فرهنگ زبان لاتین از آن به "Etymologia" یاد می‌شود. این روش از روش‌های شناخت حقیقت، استفاده و ظهور واژه‌ها و عبارات را می‌توان دخیل در درک هر چه بهتر عبارات، واژه‌ها و الفاظ مرسوم در زبان‌ها دانست. از میان اصطلاحات رایجی که امروزه وارد فضای گفتمانی حقوق بین‌الملل و روابط خارجی شده است می‌توان به عبارت "Task force" مندرج در ذیل "FATF" یا «کارگروه ویژه اقدام مالی» اشاره کرد. نکته حائز اهمیت این است که عبارت فوق کاربردی اصطلاحی دارد و واژه‌های آن به صورت مجزا یعنی "Task" و "Force" مورد استفاده قرار نمی‌گیرند چرا که در یک چنین صورتی، حتی تسامحاً هم نمی‌توان معنای کارگروه را برای آن در نظر گرفت زیرا "Force" فی‌الغالبه همراه با دلالت‌های تعیینی و تعیینی «قدرت»، «نیرو» و «زور» هم در زبان حقوق بین‌الملل و هم در زبان رایج انگلیسی است،

38. A. Fernández de Bujan, "El Papel de la Buena Fe en los Pactos, Arbitrajes y Contratos", *Revista de Derecho de la U.N.E.D* 21(2010), 73.

39. Salazar Revuelta

40. Salazar Revuelta, op. cit., 42.

همچون عبارت "Use of force" در ذیل بند ۴ ماده ۲ منشور ملل متحد که با معادل «توسل به زور» معرفی می‌شود.

اصطلاح مزبور نخستین بار در سال ۱۹۴۱ به کار برده می‌شود. نیروی دریایی ایالات متحده آمریکا در راستای سامان‌دهی نیروهای تحت امر، تقسیم کردن آنها را به واحدهای عملیاتی - آماده به خدمت ناوگان به "Task force" ها یا «نیروهای دسته‌بندی شده» تقسیم می‌کند و بنا بر اهداف مشترک و اختصاصی، از آنها بهره‌مند می‌شود.^{۴۱} در واقع این اصطلاح در طول جنگ جهانی دوم وارد استفاده در زبان انگلیسی می‌شود و مشتق شده از دو واژه "Task" و "Force" است. استدلال کاربران زبان انگلیسی برای تولید این واژه این است که گروه‌ها یا دسته‌های مزبور باید از ۴ عنصر مشترک برخوردار باشند:

۱- برخورداری از اهداف مشترک

۲- اهداف و راهبردهای موقت

۳- مأموریت و مسیر مشترک

۴- اختصاصی بودن هر یک از آنها برای مأموریت‌هایشان

در حقیقت، «دسته‌ها» یا «گروه‌های» نظامی سامان‌دهی شده در نیروی دریایی ایالات متحده آمریکا بنا است در راستای یک هدف مشخص، مأموریت، مسیر و زمان مشخص و مشترک اقدام کنند و لذا تصمیم گرفته می‌شود تا علی‌رغم وجود تعابیر و اصطلاحات دیگر همچون: "Special Group"، "Battalion"، "Squadron"، "Team Work" و ... که معادل‌هایی نظیر: جوخه، دسته، گروه، کارگروه و ... دارند، این اصطلاح را با دلالت‌های مشخص وارد دایره ارتباطی زبان انگلیسی کنند. این در حالی است که این اصطلاح پس از آن، در سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (NATO) نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد و رفته رفته به دیگر سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی انگلیسی زبان نیز تسری پیدا می‌کند و دلالت‌های کاربردی و سیاقی آن هم به سمت «گروه‌ها یا دسته‌هایی با اهداف و مأموریت مشترک» جهت‌دهی شده است. ازین‌رو است که این اصطلاح یا عبارت را باید برگرفته از «دانش نظامی» ایالات متحده آمریکا دانست.

۳- «ریشه‌شناسی» یا «علم اشتقاق» واژه‌ها و عبارات در زبان حقوق بین‌الملل؛ دانشی کاربردی در تفسیر پویای متون حقوق بین‌الملل به زبان فارسی

به نظر می‌رسد محققین و حقوق‌دانان بین‌المللی دیگر کشورها به ویژه کشور ما باید بهره‌مند از ابزار لازم برای «شناخت» دقیق و صحیح مفاهیم و معادل‌های «اصطلاحات» و «واژه‌ها»ی زبان‌های رایج حقوق بین‌الملل به‌ویژه انگلیسی باشند. یکی از مهم‌ترین مصادیق شناخت و آگاهی این قبیل موارد در تفسیر آنها پدیدار می‌شود. متکلم انگلیسی زبان حقوق بین‌الملل «آگاهانه» یا «ناخودآگاه»

41. "NATO", 21/5/2016, <https://mc.nato.int/media-centre/news/2016/what-is-a-maritime-task-force>.

عبارات یا واژه‌هایی را بر زبان می‌آورد لیکن باید پذیرفت که حین نگارش و نوشتار متن حقوق بین‌المللی، واژه‌ها و عبارات «آگاهانه» انتخاب می‌شوند چرا که بنا است همراه با تبعات و آثار باشند. لذا اگر پیش‌فرض بگیریم که اصطلاحات و عبارات مندرج در قراردادها و کنوانسیون‌های بین‌المللی به زبان انگلیسی «تعمداً» یا «آگاهانه» انتخاب می‌شوند، باید پذیرفت که برای تفسیر آنها در زمان مورد نیاز هم چاره‌اندیشی شده است و به همین سبب، مفسرین انگلیسی زبان حقوق بین‌الملل دست بازتری برای تفسیر دارند چرا که با معانی تعینی و تعیینی واژه‌ها و عبارات جامعه انگلیسی یا فرانسوی زبان رشد کرده‌اند. در یک چنین شرایطی، مخاطب فارسی زبان صرفاً به معنای تحت‌اللفظی امروری مندرج در فرهنگ لغات مراجعه می‌کند و صرف‌نظر از نحوه استفاده، ریشه و اشتقاق واژه، کاربردهای مضاعف آن، نحوه شکل‌گیری واژه یا عبارت و... اقدام به پذیرش یا امضای «سند» می‌نماید که بعداً ممکن است معضلات یا محدودیت‌های اجرایی و اعتباری به همراه داشته باشد.

آنچه مسلم است، نکات مطروحه را نمی‌توان توصیه به عدم تعامل، مناسبات و همکاری‌های سازنده بین‌المللی تلقی کرد بلکه مبتنی بر تأمل و دقت در انتخاب واژگان، عبارات و اصطلاحات از یک‌سو و شناخت کافی از شرایط، اوضاع و احوال و زمینه‌های گفتاری - نوشتاری در تفسیر سند و متن حقوقی بین‌المللی، از سوی دیگر است.

جمع‌بندی

به نظر می‌رسد در آینده‌ای نه چندان دور، صاحب‌نظران حقوق بین‌الملل و زبان‌شناسی - مطالعات شناختی، به نسبت‌های موجود میان این دانش‌ها اشارات فراوانی داشته باشند. به‌ویژه اینکه زبان‌شناسی را با زیرمجموعه‌هایی که دربرمی‌گیرد، همچون زبان‌شناسی شناختی - رایانشی و حتی مطالعات پراگماتیک یا کاربردشناسانه زبان، به واسطه ایجاد نسبت میان گفته‌های متکلم و نسبت آن با سیاق، معناهای تحت‌اللفظی و نشانه‌های آنها و... می‌توان روشی مناسب برای تجزیه و تحلیل زبان‌های رایج حقوق بین‌الملل تلقی کرد. به طور نمونه، چنانچه بپذیریم زبان حقوق بین‌الملل نیز یک زبان تخصصی است که منبعث از زبان‌های رایج بشری مثلاً انگلیسی و فرانسوی است، خواهیم پذیرفت که متکلمین زبان‌های مزبور در حقوق بین‌الملل با اتکا به قوه ادراک، شناخت و کاربردهای روزمره واژه‌ها و عبارات جامعه خود بدان سخن می‌گویند یا آن را می‌نویسند. به دیگر سخن، حقوق‌دان بین‌المللی انگلیسی یا فرانسوی زبان یا حتی واضع یا مجری حقوقی انگلیسی یا فرانسوی زبان همان‌هایی هستند که به صورت روزمره با ساختارهای شناختی - زبان‌شناختی زبان خود سر و کار دارند و از آن برای تعاملات جامعه‌شناختی در جامعه خود نیز بهره‌مند می‌شوند. لذا می‌توان به طور نمونه با استمداد از دانش ریشه‌شناختی یا اشتقاق واژه‌ها، مفاهیم مترتب بر کاربردشناسی تجربی زبان، پراگماتیک و... سعی نمود تا معنا و منظور آنها بهتر فهمیده شود که این مهم در گرو تعریف فازهایی است که در ذیل دانش شناختی و زبان‌شناختی می‌توان بسط داد؛ یعنی متکلم انگلیسی زبان حقوق بین‌الملل عباراتی بر مبنای درک خود تولید می‌کند، گیرنده اختصاصی پیام او به زبان فارسی یا غیره آن را می‌بیند، معنای تحت‌اللفظی و بلادرنگ آن را تداعی می‌کند و در فازهای شناختی

و تخصصی تر آن، منظور متکلم یا نویسنده حقوق بین‌الملل را با استفاده از دایره‌المعارف شناخت و دانش‌های خود واکاوی کرده و در نهایت، آن را تعریف و قرائت می‌کند. در مثالی بسیار ساده، همان‌گونه که در خلال کار نیز بدان اشاره شد، وقتی معنای عبارت "TASK FORCE" را از منظر اشتقاق و ریشه‌شناسی در ذیل مطالعات زبان‌شناختی بررسی می‌کنیم، این فرض در ذهن ما ایجاد می‌شود که از آنجایی که این عبارت بدو از جامعه نظامی ایالات متحده آمریکا نشأت می‌گیرد، می‌توان متصور دانست که نویسنده یا پردازش‌کننده آن آگاه به تبعات تفسیری - تکلیفی - تعهدی آن باشد. این در حالی است که مخاطب این عبارت پیش‌فرضی آگاهانه راجع به تبعات مزبور آن ندارد.

فهرست منابع

الف) منابع فارسی

- میرزاده، سید محمد حسین میرزاده، مترجم. ترجمه شفاهی کنفرانس‌های بین‌المللی. تهران: انتشارات جنگل جاودانه، ۱۳۹۷.
 - میرزاده، سید محمد حسین. حقوق بین‌الملل از منظر علوم زبان. تهران: انتشارات شهر دانش، ۱۹.
 - مشهدی، علی و سید محمد حسین میرزاده. «نقش زبان استراتژیک در تفسیر اسناد و متون حقوقی بین‌المللی». فصلنامه سازمان‌های بین‌المللی ۹(۱۳۹۸): ۱۴۷-۱۶۸.
 - مشهدی، علی و سید محمد حسین میرزاده. «پیوست معنا به تفسیر در متون حقوق بین‌الملل نسبت معیارهای حقوقی با مفاهیم شناختی و انعکاس سیاسی». پژوهش‌های حقوقی شهردانش ۴۷(۱۴۰۰): ۲۷۰.
- ب) منابع خارجی
انگلیسی

- Google. "Wiktionary, The Free Dictionary", 2015, <http://www.wiktionary.org>
- UN Charter, 194.
- Mirzadeh, Seyed Mohammad Hossein, Ali Mashhadi & Mohammad Ali Kafaie Far. "Towards a Communicative Model of Language of International Law: From Linguistic Sign to Cognitive Complements". *International Journal of Law & world* 7(2021): 29-44.
- Mashhadi, Ali & Seyed Mohammad Hossein Mirzadeh. "Cognitive Phraseological Variations in Terminology of Public International Law, and Its Application in Translation into Farsi" *International Journal of Law & world* 6(2020): 7-11.

اسپانیایی

- Estéves, Eduardo Moyano, "La Formación del Principio de la Buena Fe en el Derecho Romano y su Influencia en la Legislación Española Actual", *Universidad de Salamanca*, 2016-2017.
- Nörr, D., "La Fides en el Derecho Internacional Romano", Seminario Complutense de Derecho Romano, Urisicino Alvarez, Madrid, 1996.
- Salazar Revuelta, M., *Formación en el Derecho Romano y en la Tradición Romanística del Principio de la Buena Fe y su Proyección en el Derecho Comunitario Europeo*, Revista Internacional de Derecho Romano, 2005.
- Castresana, A., *Fides, Bona Fides: un Concepto para la Creación del Derecho*, Ed. Tecnos, Madrid, 1991.
- Castresana, A., "Las Definiciones de la Propuesta de Reglamento Relativo a una Normativa Común de Compraventa Europea", *Cuadernos de Derecho Transnacional*, Marzo de 2013, Nota 20

- Cicerón, In verrem, 6,83
- Lombardi, *De la Fides a la Bona Fides*, Milan: giufre, 1961.
- Fernández de Bujan, A., *El Papel de la Buena Fe en los Pactos, Arbitrajes y Contratos*, Revista de Derecho de la U.N.E.D, Madrid, 2010.

